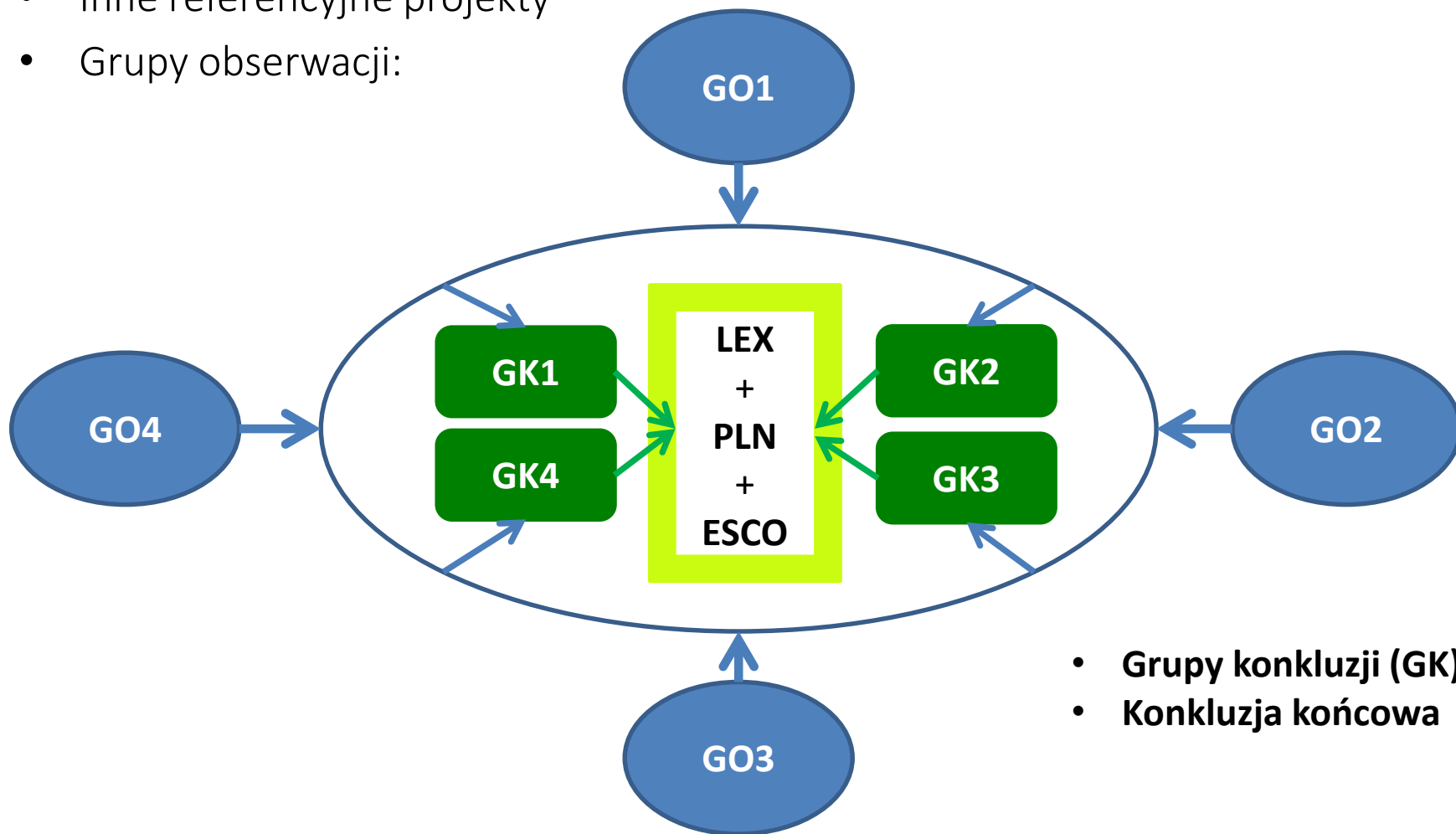

II OKRĄGŁY STÓŁ DOTYCZĄCY FINANSOWANIA EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ W POLSCE

Sesja tematyczna 1: Wsparcie inwestycji na poziomie lokalnym

Przykład projektu poprawy efektywności energetycznej zrealizowany w Polsce w jednostce samorządu terytorialnego w formule niemal „one-stop-shop”; wnioski uogólniające.

- Przykładowy projekt „One-Stop”
- Inne referencyjne projekty
- Grupy obserwacji:

- **Grupy konkluzji (GK)**
- **Konkluzja końcowa**

Powiązania celów projektu z celami osi priorytetowej IV - Przejście na gospodarkę niskoemisyjną RPOWM - zmniejszenie emisyjności gospodarki. Cele szczegółowe osi priorytetowej to:

C1: Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii (OZE) w ogólnej produkcji energii

C2: Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym

C3: Lepsza jakość powietrza

Lista zadań/usprawnień energetycznych:

- Z1. Ocieplenie ścian zewnętrznych skrzydła urzędu, gimnazjum i budynku socjalnego metodą bezspoinową, z użyciem płyt styropianu.
2. Ocieplenie ścian zewnętrznych szkoły metodą bezspoinową, z użyciem płyt styropianu.
3. Ocieplenie stropu szkoły, urzędu, gimnazjum i budynku socjalnego z użyciem płyt wełny mineralnej z paroizolacją.
4. Wymiana okien urzędu, gimnazjum i budynku socjalnego - okna z profili PCV oszklenie potrójne zespolone, niskoemisyjne.
5. Modernizacja instalacji c.o.
6. Montaż pompy ciepła ze źródłem gruntowym, nowego zasobnika ciepłej wody, dostosowanego do zasilania z kotła olejowego i z instalacji kolektorów słonecznych.
7. Montaż kolektorów próżniowych, przewodów, zasobnika solarnego i przyłączy do systemu c.w.u.
8. Montaż instalacji fotowoltaicznej do produkcji energii elektrycznej.
9. Instalacja turbiny wiatrowej.
10. Modernizacja instalacji oświetleniowej z inteligentnym sterowaniem.
11. Wprowadzenie systemu zdalnego sterowania i optymalizacji pracy systemu grzewczego budynku PMS (Power Management System)

Zestaw zadań obejmuje **wszystkie etapy inwestycji**:

- 1) Analiza potrzeb i możliwości – wariantowy audyt energetyczny
- 2) Analiza wykonalności – studium wykonalności
- 3) Tworzenie zespołu realizacyjnego
- 4) Pozyskiwanie finansowania
- 5) Tworzenie szczegółowych planów realizacyjnych
- 6) Wyłanianie wykonawców
- 7) Wdrożenie struktury zarządzania wykonawstwem i struktury nadzoru
- 8) Realizacja przedsięwzięć modernizacyjnych zgodnie z planem
- 9) Odbiór prac modernizacyjnych i wdrożenie eksploatacyjne
- 10) Audyt powdrożeniowy
- 11) Rozliczenie zespołów wdrożeniowych
- 12) Wdrożenie monitoringu eksploatacyjnego wdrożonych systemów.

Dla zapewnienia
sprawnej realizacji
etapów 1, 2, 5, 6, 9, 11
projektu
Gmina zawarła
z podmiotem
wyłonionym
**w przetargu
nieograniczonym**
umowę na sprawowanie
funkcji **inwestora
zastępczego**

INNE REFERENCYJNE INWESTYCJE

OBIEKT	Miesiąc złożenia wniosku	Miesiąc decyzji o dofinansowaniu
Gimnazjum w Jadowie	LUTY 2016	WRZESIEŃ 2018
Szkoła i przedszkole w Urlach	J.W.	J.W.
Gimnazjum w Chotomowie	J.W.	MARZEC 2018
W-wa, Kujawska 1	J.W.	MARZEC 2018

Projekty termomodernizacyjne (PTM) wymagają interdyscyplinarnej wiedzy;

A. Typowej dla budownictwa:

- architektoniczna
- budowlana/konstrukcyjna
- sanitarna/ciepłownicza
- wentylacyjna
- elektryczna,
- p.poż,

B. ale także niekiedy (b. często) **wysoce specjalistycznej:**

- instalacje specjalne - zewn. np. OZE i wewn. np. aparatura pomiarowa, automatyka,
- górnicze (zwł. pompy ciepła z dolnym źródłem),
- optymalizacja i sterowanie,
- programistyczne.

ERGO: Mało która firma projektowa i prawie żadna firma budowlana z segmentu MŚP podoła samodzielnie projektowi PTM

Koordinacja PTM podzielonego na wiele podzadań przekracza możliwości nie tylko typowego wykonawcy ale przede wszystkim typowego gminnego inwestora, zaś pomoc techniczna, np. w ramach POIiŚ 1.3.3 nie jest w tym zakresie dostatecznie efektywnym rozwiązaniem

ERGO:

1. Należy dążyć do uzyskania większych procentowo kwot kwalifikowalności **wsparcia technicznego** w programach operacyjnych i innych systemach pomocowych.
2. W każdym PTM należy dążyć do zapewnienia, że będzie funkcjonował wyposażony w uprawnienia nadrzędnego/generalnego wykonawcy **integrator** zapewniający dostateczną wiedzę, potencjał i umiejętności w zakresie właśnie integracji i kluczowych dla efektu końcowego specjalności (nie koniecznie musi to być wykonawca najbardziej kosztownego elementu projektu)

Współfinansowanie ze środków programów operacyjnych wiąże się z szeregiem rodzajów ryzyka:

- drobiazgowo planowanie, procedury zamówieniowe i fakturowanie,
- drobiazgowo odbiory częściowe,
- podział kosztów - a zatem i robót (!) - na kwalifikowalne i niekwalifikowalne
- specyficzna procedura wypłat uzależniona od harmonogramów i aneksów,
- niespójne zasady w różnych instrumentach wsparcia dopuszczających współfinansowania (np. co do możliwości zaliczkowania)
- przerzucenie ryzyka płynności na beneficjenta i/lub na wykonawcę (klauzule o braku odpowiedzialności płatnika w braku środków)

ERGO:

1. Pomimo niskiej ceny środków preferencyjnych, ze względu na ryzyko płynności konieczne bywa współfinansowanie bankowe lub inne prywatne
2. De facto ryzyko płynności mające wpływ na proces realizacji PTM dotyczy zarówno gminy, jak i wykonawcy/wykonawców

Procedury konkurencyjności obowiązujące w programach operacyjnych, procedury PZP a nawet procedury PPP i UUKRBU są sztywne, wymagające i nie zawsze jednoznaczne, a przy tym ich ocena dotycząca ew. uchybienia im w kontekście również innych przepisów (np. KC) prowadzi do wysokich KOREKT nie podlegających dwuinstancyjności = niezaskarżalnych do wyższej instancji.

Rozpoznawanie wydatków jako koszt, bądź inwestycja w majątek jest również przedmiotem dyskusji od lat, zwłaszcza w kontekście sprawozdawczości budżetowej.

ERGO:

1. zaplanowanie całego PTM jest obarczone wysokim ryzykiem prawnym, tym większym, im większa liczba uczestników bierze udział w PTM.
2. Ujednoznacznienie i uelastycznienie przepisów w kontekście PTM oraz zapewnienie dwuinstancyjności procedur kontrolnych stanowi barierę zaangażowania sektora prywatnego w PTM zwłaszcza JST

Oparcie PTM na:

- modelu ONE-STOP
- na kontrakcie efektywności energetycznej
- z generalnym wykonawcą o charakterze firmy ESCO
- z dużym zasobem płynności o małej wrażliwości na ryzyko prawne

Wydaje się stwarzać największą szansę na:

- uniknięcie przynajmniej części porażek/przestojów/ upadłości,
- przełamanie rezerwy:
  - potencjalnych wykonawców i podwykonawców oraz dalszych podwykonawców
  - potencjalnych współfinansujących

wobec projektów efektywności energetycznej JST

Model „ONE-STOP”/ESCO da się „od biedy” pogodzić z PZP, PPP, czy UUKRBU na zasadzie interpretacji, ale aby uniknąć nieuzasadnionych korekt i kar dyscyplinarnych dobrze byłoby zamiast na interpretacjach, wyraźnie wprost zapisać zasady dla kontraktów efektywności energetycznej w przepisach krajowych dotyczących:

- Zasad rachunkowości
- Zasad sprawozdawczości budżetowej
- Zasad udzielania zamówień publicznych

Wprowadzenie do legislacji krajowej szczególnych regulacji dla EPC wydaje się najprostszą drogą realizacji priorytetu obniżenia emisyjności gospodarki

Model z wyspecjalizowanym integratorem nie koliduje z wymogiem dostępu do rynku podwykonawców z MŚP.

Przy dopracowaniu:

- przepisów wymienionych w konkluzji drugiej
- przepisów o podwykonawstwie może wręcz zapewnić przedsiębiorcom z segmentu MŚP:
  - większe bezpieczeństwo gospodarcze,
  - szerszy dostęp do zamówień,
  - możliwość specjalizacji a w związku z tym zwiększania jakości i wydajności.

W konsekwencji, powstanie silnych (w tym finansowo!) podmiotów ESCO, posługujących się istniejącymi już i nowo powstałymi MŚP wyspecjalizowanymi w robotach i usługach związanych z PTM, dla rynku inwestorów prywatnych i samorządowych może oznaczać:

- Wyższe bezpieczeństwo
- Obniżenie kosztów
- Podwyższenie jakości usług.

Model ONE-STOP ma szanse poradzić sobie w końcu z „problemem jednego grosza” (por. <https://forsal.pl/artykuly/529742,jak-nie-potknac-sie-na-zaokraglaniu-unijnej-dotacji-do-pelnych-groszy.html>) , którego niepotrzebne podejmowanie corocznie kosztuje podatników miliony złotych!

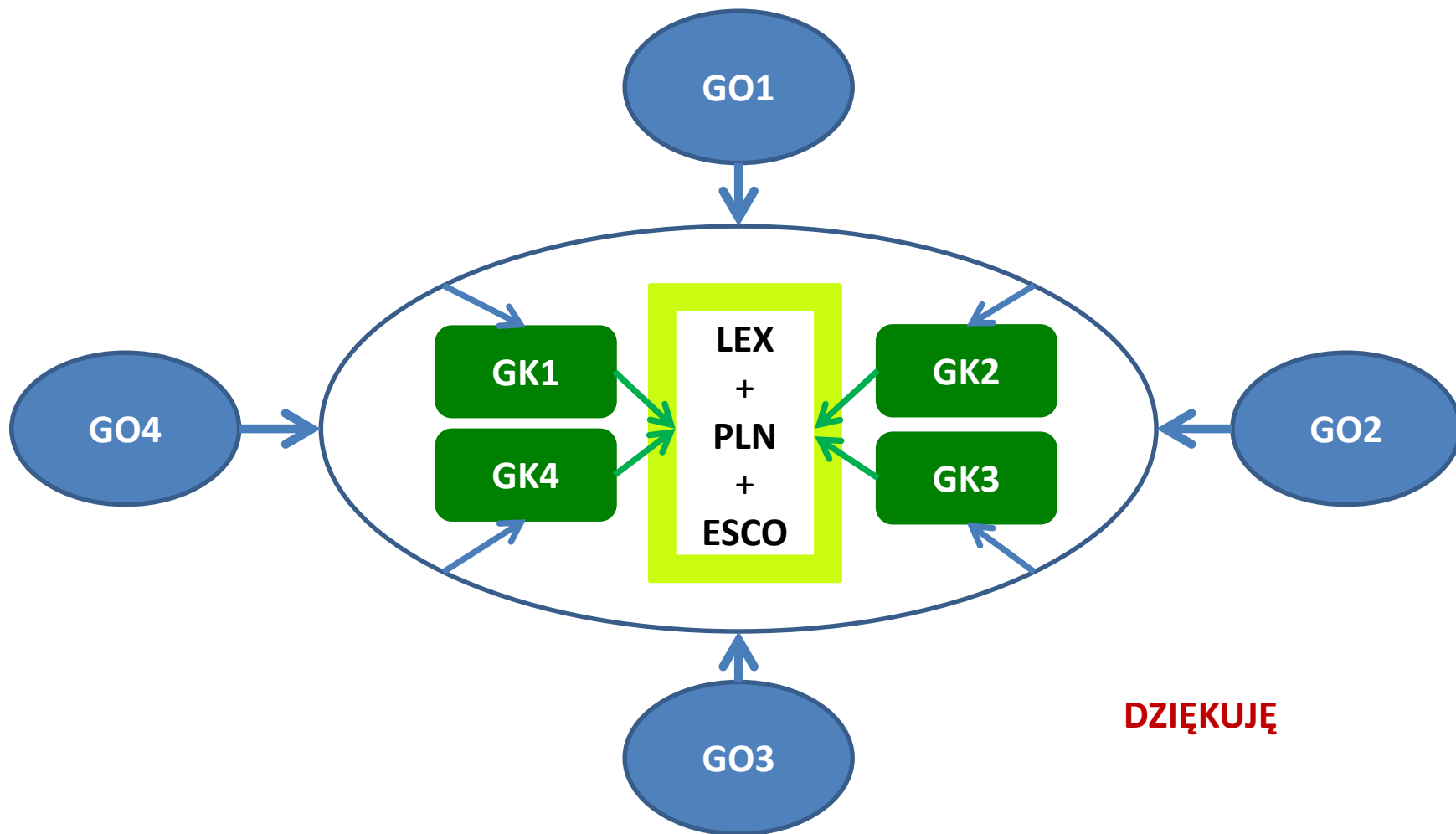
Problem polega nie tylko na różnym podejściu Jednostek Wdrażających do zaokrągleń (jedne stosują powszechne zasady matematyczne a inne pilnują, aby kwota dofinansowania nie przekraczała limitu, czyli zaokrąglają w dół). Prawdziwy dramat zaczyna się przy rozliczaniu uzgodnionej w umowie kwoty dofinansowania na podstawie więcej, niż jednej faktury (np. w przypadku odbiorów etapami). Suma kwot dofinansowania odpowiadających częściowym płatnościom, po zaokrągleniu do groszy często nie jest równa kwocie dofinansowania odpowiadającej sumarycznemu wydatkowi, wyrażonej z dokładnością do grosza.

Przykładowo, przy dofinansowaniu 85% i zadaniu za 1000 zł, podział zadania na kwoty 757 zł i X0 groszy, gdzie X0 to kwota groszy zmieniająca się od 10 do 90, oraz kwotę uzupełniającą do 1000 groszy aż w pięciu przypadkach (XX=10, 30, 50, 70, 90) prowadzi do sumy naliczonych dotacji od częściowych faktur, różnej od 850,00zł **o jeden grosz**. Choć dla żadnej ze stron ten grosz nie jest istotny, przy harmonogramowaniu, sprawdzaniu, podpisywaniu umów, rozliczaniu kolejnych faktur, kontrolach tych rozliczeń dziesiątki osób spędzają długie godziny, najczęściej próbując „ukryć” ten grosz różnicy, łamiąc zasady przyjęte w konkursie i próbując „oszukać” matematykę liczb dyskretnych.

Prywatny integrator chętnie da się „oszukać” o grosz oszczędzając kilkaset złotych kosztów zatrudnienia.

JST oraz JW uchybiłyby zasadom finansów publicznych.

A może da się to jednak załatwić regulacją????

DZIĘKUJĘ